

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Avdelning 30

DOM
 2018-02-02
 Meddelad i Stockholm

Mål nr
 29506-17
 29566-17

SÖKANDE

REFIX Skadesanering AB, 556858-0335

Ombud: Advokat Pontus Meilink
 Serenadvägen 1 A
 131 53 Nacka

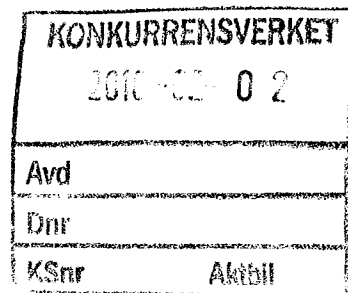
MOTPARTER

1. Huga Bostäder AB, 556149-8121 (mål nr 29506-17)
2. Huddinge Samhällsfastigheter AB, 556536-9666 (mål nr 29566-17)

Ombud för 1 och 2: Simon Aras
 Box 1144
 141 22 Huddinge

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 932572

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag–fredag 08:00–16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se www.domstol.se/forvaltningsratt		

YRKANDEN M.M.

Huge Bostäder AB genomför för sin egen och Huddinge Samhällsfastigheter AB:s (gemensamt benämnda Huge) räkning en upphandling av ramavtal för saneringsarbeten (HB 2017:11). Upphandlingen genomförs som ett förenklat förfarande enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU. Av tilldelningsbeslut den 12 december 2017 framgår att REFIX Skadesanering AB (Refix) inte kvalificerat sig för att gå vidare till utvärdering och att ramavtal kommer att tecknas med andra leverantörer än Refix.

Refix yrkar att upphandlingen ska rättas på så sätt att Refix anbud tas upp till prövning och utvärdering. Till stöd för sin talan anför Refix i huvudsak följande. I förfrågningsunderlaget UF3.511 B anges att anbudsgivaren ska ha tillräcklig stabil ekonomisk och finansiell ställning för att kunna fullfölja uppdraget under hela avtalstiden och att anbudsgivaren ska ha lägst riskklass 3 enligt UC. För att säkerställa att Refix uppfyllde kravet gjorde bolaget den 6 november 2017 en kreditupplysning genom Bisnode Kredit AB och bolaget hade då kreditbetyget 6 – Kreditvärdig. Inför anbuds-lämningen har Refix alltså försäkrat sig om att bolaget uppfyller kravet på ekonomisk stabilitet genom att kontrollera sin kreditvärdighet hos ett kredit-upplysningsföretag som utför likvärdiga bedömningar som UC. Bolaget har därför inte haft anledning att lämna någon förklaring avseende sin ekonomiska stabilitet.

Under alla förhållanden uppfyllde Refix det uppställda kravet vid UC:s kreditbedömning den 1 december 2017, dvs. nästan två veckor innan tilldelningsbeslut fattades. I upphandlingsmaterialet finns det inte angivet att kreditbetyget ska vara uppfyllt vid anbudsinlämningsdatumet. Att den upphandlande enheten utfört sin kreditkontroll den 22 november 2017 talar med styrka för det inte var av avgörande vikt att kreditkravet skulle vara

uppfyllt vid anbudsinlämningstillfället den 8 november 2017. Skulle inlämningstillfället vara det datum som är avgörande måste kontrollen utföras samma dag som anbudsöppningen på alla anbudsgivare. Den upphandlande enheten kunde lika gärna ha utfört sin kontroll efter den 1 december 2017 och då hade Refix varit kvalificerade och blivit tilldelade kontrakt. Det är således en tillfällighet som har avgjort att bolaget blivit uteslutet ur upphandlingen. Kravet på ekonomisk stabilitet tar sikte på att leverantören ska uppfylla kravet under hela ramavtalsperioden. Eftersom Refix bedöms som kreditvärdiga enligt UC vid tidpunkten för tilldelningsbeslutet uppfyller bolaget kravet.

Huge anser att ansökan ska avslås och anför bl.a. följande. Huge har inte brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § eller någon annan bestämmelse i LOU. I förfrågningsunderlaget UF3.511 B uppställs bl.a. krav på att anbudsgivaren ska ha lägst riskklass 3 enligt UC. Anbudsgivaren uppmanas att själv kontrollera sin riskklass hos UC innan ansökan lämnas för att säkerställa uppfyllelse av kravet. För anbudsgivare som har riskklass 2 eller lägre kan kravet på ekonomisk ställning ändå anses uppfyllt om anbudsgivaren lämnar en sådan förklaring att det kan anses klarlagt att anbudsgivaren innehar motsvarande ekonomisk stabilitet. Vid kontroll hos UC den 22 november 2017 hade Refix riskklass 2. Refix har inte förmått visa att ekonomisk ställning innehas enligt angivna villkor på hur redovisning av ekonomisk ställning ska ske. Refix har inte följt Huges rekommendation för att minimera risken att inte kvalificeras och har inte nyttjat möjligheten att inkomma med förklaring enligt vad som angivits för anbudsgivare med riskklass 2 eller lägre.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Upphandlande myndigheter ska enligt 4 kap. 1 § LOU behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra

upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Överprövning enligt LOU utgör en kontroll av om det utifrån de omständigheter sökanden har anfört finns grund att ingripa mot upphandlingen enligt samma lag. Av 20 kap. 6 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts. I mål om ingripande enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter talan grundas (RÅ 2009 ref. 69).

Frågan i målet är om det finns anledning att ingripa mot upphandlingen med anledning av vad Refix anfört.

Förvaltningsrättens bedömning

Kravet på ekonomisk ställning framgår under avsnitt UF3.511 B i förfrågningsunderlaget och har följande lydelse.

B. Ekonomisk ställning

AG ska ha tillräcklig stabil ekonomisk och finansiell ställning för att kunna fullfölja uppdraget under hela avtalstiden. AG ska ha lägst riskklass 3 enligt UC. Som bevis på detta kommer den upphandlande myndigheten kontrollera att anbudsgivaren har en riskklassificering enligt kreditvärderingsinstitutet UC AB på minst 3.

TIPS! Anbudsgivaren uppmanas att själv kontrollera sin riskklass hos UC AB innan denne lämnar ansökan för att säkerställa uppfyllelse av kravet samt om redogörelse/dokumentation enligt ovan behöver lämnas.

För AG som har riskklass 2 eller lägre enligt UC gäller följande:

Om AG har riskklass 2 eller lägre ska AG ändå anses uppfylla ovanstående krav om man i **6.1 Anbudsformuläret** lämnar en sådan förklaring att det kan anses klarlagt att AG innehar motsvarande ekonomisk stabilitet.

AG har även möjlighet att inkomma med Moderbolagsgaranti (gäller dock att moderbolaget har lägst riskklass 3 enligt UC) eller annan finansiell säkerhet som B kan bedöma är lämplig för uppdraget.

B förbehåller sig rätten att själva kontrollera dessa uppgifter genom att ta en kreditupplysning, ta egna referenser samt att i efterhand infordra bevis.

Förvaltningsrätten har inledningsvis att ta ställning till vid vilken tidpunkt kravet på ekonomisk ställning ska vara uppfyllt. Om inget särskilt anges i förfrågningsunderlaget bör krav som huvudregel vara uppfyllda vid tiden för anbudsingivandet. Detta under förutsättning att det inte kan anses oproportionerligt att kräva kravuppfyllelse vid denna tidpunkt (jfr bl.a. Kammarrätten i Göteborgs domar den 5 april 2012 i mål nr 26-12 och den 11 december 2014 i mål nr 3688-14). Förvaltningsrätten konstaterar att det inte framgår uttryckligen av förfrågningsunderlaget när kravet på ekonomisk ställning ska vara uppfyllt. I förfrågningsunderlaget anges dock att även anbudsgivare med riskklass 2 enligt UC kan anses uppfylla kravet om en förklaring lämnas i *anbudsformuläret*. Enligt förvaltningsrätten framstår det därför som klart att avsikten är att kravet ska vara uppfyllt redan vid anbudsingivandet. Denna tolkning stöds även av att anbudsgivarna uppmanas att kontrollera sin riskklass innan anbud lämnas för att säkerställa uppfyllelse av kravet samt om redogörelse/dokumentation behöver lämnas. Förvaltningsrätten anser inte att det framstår som oproportionerligt att ställa kravet på ekonomisk ställning redan vid anbudsingivandet. Kravet på ekonomisk ställning ska mot denna bakgrund vara uppfyllt när anbud lämnas in.

I målet är det utrett att Refix vid anbudsingivandet hade riskklass 2 enligt UC och att bolaget till sitt anbud inte bifogade någon förklaring i enlighet med instruktionerna för anbudsgivare med riskklass 2 eller lägre. Det har inte framkommit att bolaget kommit in med en moderbolagsgaranti eller annan finansiell säkerhet. Refix uppfyllde därmed inte kravet på ekonomisk ställning. Det som Refix anfört visar därför inte att Huga genom att inte kvalificera Refix till vidare utvärdering brutit mot bestämmelserna i LOU. Därmed saknas det skäl att ingripa mot upphandlingen varför ansökan om överprövning ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU).

Oskar Hoffmann
Förvaltningsrättsfiskal

Andreas Persson har föredragit målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-post-adress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättsens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättsens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.